

УДК 7.05:687.01

ЧУПРИНА Н.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИЗАЙН-ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДИЗАЙНЕРА ОДЯГУ В СУЧАСНІЙ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Мета. *Визначення мети та значення впровадження сучасних технологій дизайн-діяльності у роботу дизайнера одягу в сучасній індустрії моди.*

Методика. *Застосовано системний підхід до визначення основних критеріїв формування професійної компетентності дизайнера одягу в контексті вимог сучасної індустрії моди. Здійснено класифікацію основних когнітивних та практичних компетенцій, якими має володіти дизайнер одягу для успішної діяльності суб'єкта індустрії моди, в структурі якого він працює. Обґрунтовано доцільність застосування сучасних технологій дизайн-діяльності для активізації та підвищення ефективності проектних розробок в індустрії моди, особливо в сегменті діяльності, орієнтованому на масове виробництво та споживання.*

Результати. *Визначено основні критерії проектної розробки нових моделей одягу, на основі визначення їх естетичних властивостей та функціонального призначення. Розглянуто питання формування професійних компетенцій дизайнера одягу, в умовах функціонування сучасної індустрії моди. Класифіковано систему компетентностей дизайнера одягу, що є актуальним при плануванні діяльності суб'єктів індустрії моди, в сегментів масового виробництва одягу.*

Наукова новизна. *Сформульовано систему компетентності, яким має володіти дизайнер одягу, що працює в структурі суб'єктів індустрії моди, націлених на різні цільові аудиторії масового споживання.*

Практична значимість. *Визначена система компетентностей є актуальною при підготовці дизайнерів одягу та костюма, оскільки формує критерії підготовки конкурентоспроможних фахівців, необхідних сучасному суспільству.*

Ключові слова: *індустрія моди, продукт індустрії моди, модний продукт, суб'єкт індустрії моди, модні тенденції, «mass market», сучасні технології дизайн-діяльності.*

Вступ. Як відомо, повноцінна ефективна діяльність дизайнера в умовах, як індивідуального так і масового виробництва і розповсюдження модних продуктів, залежить від розуміння суті і основ комплексних передпроектних робіт з формування системи властивостей потенційного продукту для його адекватного сприйняття масовим споживачем. При цьому, в проектуванні будь-яких складно-структурованих об'єктів дизайну, зокрема модного одягу і аксесуарів як продуктів індустрії моди, особлива увага приділяється їх взаємоузгодженості з принципами розповсюдження модних тенденцій в споживацькому суспільстві, зі специфікою багатовекторного функціонування сучасного глобалізованого ринку модного одягу, а також з урахуванням впливу мас-медіа на формування модних тенденцій і стандартів серед широких шарів споживачів. [1, с. 103]

З іншого боку, предмети дизайну є суттєвою частиною кінцевого продукту виробництва, і від їх якості та асортименту залежить повнота задоволення особистих потреб населення. Аналіз літератури та досвіду галузей дизайну та промисловості показує, що якість продукту закладається при розробці проекту, забезпечується при його виготовленні та підтримується у процесі експлуатації. Проектування та його наукове

обґрунтування є, таким чином, найвідповідальнішим етапом у життєвому циклі виробу, який визначає якість майбутньої продукції та економічну ефективність її виробництва та споживання.

Постановка завдання. Відповідно до окресленого кола питань, метою даної статті можна назвати питання визначення впровадження сучасних технологій дизайн-діяльності у роботу дизайнера одягу в сучасній індустрії моди. Адже, зрозуміло, що комерційна ефективність суб'єктів індустрії моди, планування їх діяльності безпосередньо пов'язані з активним використанням результатів передпроектної і проектної діяльності, методик креативності та сучасних технологій дизайн-діяльності.

Основний матеріал. Виходячи із означеного, слід зауважити, що процесу проектування модного одягу, особливо масового виробництва, передують виконання ряду операцій, основна мета яких - визначити можливість і доцільність проектування нових виробів, зміни в ієрархії соціальних та естетичних цінностей, на основі ретельного вивчення попиту, процесів виробництва, розповсюдження і споживання модного одягу як продукту індустрії моди.

Багато з різновидів об'єктів та предметів дизайну поступаються місцем новим, доцільнішим та зручнішим у сучасних умовах. Вони створюються з урахуванням нових матеріалів, нової технології, нових засобів формоутворення, з урахуванням зростаючих художньо-естетичних вимог, бо все це, разом взяте, й визначає ті науково-дослідницькі, інженерно-технічні та художньо-естетичні задачі, які має бути розв'язано в процесі проектування. Ці задачі визначає основна мета – створення нових сучасних об'єктів дизайну, які за своїми якісними показниками перевершували б раніше створені моделі. З розвитком масового виробництва відбувається й розвиток принципів та методів вирішення задач для досягнення названої мети.

У контексті сказаного вище, при визначенні рівня кваліфікації дизайнера, який працює в структурі будь-якого суб'єкта індустрії моди, необхідно, в першу чергу, орієнтуватися на його вміння «...вивчення об'єкта проектування та закономірностей його розвитку, аналіз властивостей та якісних показників, вивчення давно існуючих та нових матеріалів, для визначення їх впливу на формоутворення, з урахуванням конкретних умов використання». [2, с. 232] З іншого боку, названі критерії підготовленості дизайнера до самостійної проектної діяльності в умовах сучасної індустрії моди, не є самоціллю професійної підготовки фахівця, а покликані розвивати в ньому компетенції розробки науково обґрунтованого дизайнерського проекту, призначеного для впровадження в масове виробництво і задоволення споживацьких побажань в модному продукті максимально можливої кількості покупців.

Загальновідомо, що вимоги до модного одягу, як до продукту індустрії моди, не є сталими, і залежать від багатьох чинників, що впливають, зрештою, на «...кругообіг модних змін в суспільстві». [3, с. 202] Серед таких чинників, зокрема, необхідно звернути увагу на зміну рівня життя і культури споживачів, технічний прогрес в промисловості тощо. Такі зміни вимог знаходять віддзеркалення у ряді властивостей та ознак одягу, якому віддається перевага на тому або іншому відрізку часу. У свою чергу, це призводить до зміни поняття естетичної якості, що обумовлює необхідність постійного вивчення вимог до якості модного одягу як продукту індустрії моди.

Виходячи з цього можна сказати, що аналіз естетичних аспектів будь-якого модного продукту є основним видом застосування основних критеріїв краси і гармонії на всіх етапах виробництва - від проектування до виконання в матеріалі. Адекватна і надійна оцінка показника і рівня естетичності дуже важлива, оскільки естетичні показники - невід'ємна частина проектування у виробництві модного одягу, пов'язаного зі значними матеріальними витратами і достатньо коротким циклом морального старіння модного продукту.

Відповідно, займаючись проектною діяльністю в умовах сучасної індустрії моди, фахівець повинен володіти комплексними програмними компетенціями у сфері дизайну, застосуванні яких спрямоване на формування у нього загальних і професійних компетентностей в галузі дизайну (зокрема, в індустрії моди), що направлені на володіння засобами змістового та соціального наповнення проекту проектними методиками теоретичної та практичної роботи, сутністю евристичних методів творчості, змістом етапів ескізної та проектної діяльності, вимогами до проектування модних продуктів для задоволення споживацьких потреб суспільства.

З іншого боку, вільне володіння названими компетентностями дозволяє дизайнеру, що працює в структурі будь-якого суб'єкта індустрії моди, для розробки, виробництва та розповсюдження актуального (з огляду на відповідність модним тенденціям) і комерційно ефективного модного продукту масового попиту, використовувати весь арсенал професійних знань і навичок, а саме:

1. Вміння:

- аналізувати ефективність використаних прийомів та засобів розробки, художні якості завершеного завдання;
- здійснювати технологічний аналіз на основі дослідження матеріалів для презентації дизайн-продукту;
- контролювати дотримання обраної технології реалізації авторського оригіналу;
- обґрунтовувати теоретичну доцільність та практичну ефективність впровадження результатів проектного аналізу в розробці дизайн-проектів та комплексних об'єктів дизайну;
- розробити технологічну концепцію дизайнерського процесу, обумовлену проектним завданням;

2. Володіння науково-практичними методами реалізації творчої інформації в дизайнерській діяльності;

3. Здатність:

- володіти прогресивними методиками та прийомами проектування, що враховують психологічні особливості;
- організації дослідно-методичного аналізу типології та асоціативності в тектоніці побудови форми;
- добирати і застосовувати різноманітні типи наукових методів обробки інформації, здійснювати обробку та аналітичну інтерпретацію інформації, узагальнювати результати дослідження проектної діяльності;
- застосовувати комплексний підхід при вирішенні концептуальних задач проектування;

- орієнтуватися в сучасних тенденціях та потребах суспільства з метою їх використання в галузі сучасного дизайну;
- розробки проектного завдання і мети, та їх експлікації, як ряду проектних завдань у створенні нових об'єктів дизайну;

4. Знання:

- основ прогнозування розвитку перспективних форм об'єктів дизайну;
- типології та методів організації дизайн-проектів;
- раціонального використання в професійній діяльності базові уявлення про існуючі матеріали та інструменти для дизайну, сучасних інформаційних технологій тощо;

5. Синтез проектних рішень на основі впровадження результатів передпроектного аналізу;

6. Створення оригінал-макетів синтетичних об'єктів дизайну як кінцевого дизайнерського продукту;

7. Сучасні уявлення про формування процесу дизайн-проекування, головні проектні етапи та методики виконання їх складових, що забезпечують послідовне та якісне виконання проекту;

8. Участь в організації, проведенні та впровадженні результатів дослідного процесу;

9. Формування естетичного та художнього смаку, соціальних поглядів населення.

Саме цій меті служить система сучасних технологій дизайн-діяльності, що покликана «...звужувати пошукове поле та перетворювати за допомогою методик креативності, евристики та засобів проектної творчості, складне завдання на просте. При цьому кінцевий результат – проектне рішення модного продукту – оцінюється суспільством та масовим споживачем як творче рішення високого рівня, а сам процес фактично проходить на нижчому рівні (як за стандартною схемою)». [2, с. 232] Таким чином, оволодіння дизайнерами модного одягу, особливо тими, хто працює в структурі суб'єктів різних сегментів індустрії моди, сучасних технологій дизайн-діяльності, дозволяє задовільнити потребу в прийнятті адекватних доцільних проектних рішень, до того ж, у терміни, визначені циклом виробництва та формування і розповсюдження відповідних модних тенденцій на ринку модного одягу. Іншими словами, повномасштабне впровадження сучасних технологій дизайн-діяльності в роботу дозволяє дизайнеру реалізувати свій творчий потенціал через такі компетенції:

1. Здатність продемонструвати знання принципів використання формалізованих методів проектування просторових структур комплексних дизайн-об'єктів;
2. Самостійно вирішувати питання та проводити дослідження проблем креативності як виду та методу дизайн-діяльності;
3. Володіти навичками, методами та знанням критеріїв характеристики основних евристичних методів дизайн-діяльності;
4. Вміти організувати пошук інформації для вивчення дослідницької інформації в проектній роботі;
5. Володіти навичками науково-методологічної трансформації евристики, в залежності від поставленого проектно-дослідного завдання;
6. Вміти застосовувати методику науково-проектного аналізу в дизайнерській діяльності;

7. Формування висновків передпроектного та проектного дослідження, проведеного в рамках дизайн-діяльності.

Висновки. Відповідно, сучасні технології дизайн-діяльності, особливо в індустрії моди, «...озброюють дизайнера, так би мовити, алгоритмом, за допомогою якого можна одержувати нові, оригінальні проектні рішення. Поняття «проектна творчість», тим не менше, не є чимось незмінним: зміст, який вкладається в нього, постійно змінюється – творча діяльність піднімається на все вищий рівень, одночасно зростає кількість та складність невирішених проектно-дослідницьких завдань, особливо в дизайні модного одягу». [2, с. 232]

Список використаних джерел

1. Чуприна Н.В. Анализ роли масс-медиа в деятельности индустрии моды // Дизайн. Материалы. Технология. – СПб: СПбГУТД.- №3. – 2013. – с.103-107
2. Чуприна Н.В. Особливості сприйняття студентами мистецького напрямку курсів наукових досліджень з дизайну // Вісник КНУТД. - 2010. - №5. – С. 231 – 235
3. Анализ распространения модных тенденций в современной индустрии моды // XXXII Международная научно-практическая конференция. Сборник научных трудов. – Новосибирск (Россия), 2014. – С. 202 – 208

РОЛЬ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДИЗАЙН-ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ФОРМИРОВАНИИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДИЗАЙНЕРА ОДЕЖДЫ В СОВРЕМЕННОЙ ИНДУСТРИИ МОДЫ

ЧУПРИНА Н.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Определение цели и значения внедрения современных технологий дизайн-деятельности в работу дизайнера одежды в современной индустрии моды.

Методика. Применен системный подход к определению основных критериев формирования профессиональной компетентности дизайнера одежды в контексте требований современной индустрии моды. Осуществлена классификация основных когнитивных и практических компетенций, которыми должен обладать дизайнер одежды для успешной деятельности субъекта индустрии моды, в структуре которого он работает. Обоснована целесообразность применения современных технологий дизайн-деятельности для активизации и повышения эффективности проектных разработок в индустрии моды, особенно в сегменте деятельности, ориентированном на массовое производство и потребление.

Результаты. Определены основные критерии проектной разработки новых моделей одежды, на основе определения их эстетических свойств и функционального назначения. Рассмотрен вопрос формирования профессиональных компетенций дизайнера одежды, в условиях функционирования современной индустрии моды. Классифицирована система компетентностей дизайнера одежды, актуальная при планировании деятельности субъектов индустрии моды, в сегментах массового производства одежды.

Научная новизна. Сформулирована система компетентностей, которыми должен обладать дизайнер одежды, работающий в структуре субъектов индустрии моды, нацеленных на разные целевые аудитории массового потребления.

Практическая значимость. Определенная система компетентностей является актуальной при подготовке дизайнеров одежды и костюма, поскольку формирует критерии подготовки конкурентоспособных специалистов, необходимых современному обществу.

Ключевые слова: *индустрия моды, продукт индустрии моды, модный продукт, субъект индустрии моды, модные тенденции, «mass market», современные технологии деятельности дизайнера.*

ROLE OF MODERN TECHNOLOGIES OF DESIGN-ACTIVITY IN THE FASHION DESIGNER'S COMPETENCE FORMING IN THE MODERN FASHION INDUSTRY

CHOUPRINA N.V.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Determination of purpose and value of introduction of modern technologies of design-activity in fashion designer's work in modern fashion industry.

Methodology. System's approach is applied to determine the basic criteria of professional competence forming of fashion designer in the context of requirements of modern fashion industry. Classification of basic cognitive and practical jurisdictions, which the fashion designer must possess for successful activity of subject of fashion industry in the structure of which he works, is carried out. Expedience of application of modern technologies of design-activity is grounded for activation and increase of efficiency of projects developments in fashion industry, especially in the segment of activity, oriented to mass production and consumption.

Findings. The basic criteria of project development of new models of clothes are certain, on the basis of determination of their aesthetically beautiful properties and functional setting. The question of forming of professional jurisdictions of fashion designer is considered, in the context of functioning of modern fashion industry. The system of competences of fashion designer, which is actual for planning of activity of subjects of fashion industry, in the segments of mass market, is classified.

Originality. The competence system, which the fashion designer, working in the structure of the subjects of fashion industry, aimed on the different special purpose audiences of mass market is formulated.

Practical value. The certain competence system is actual at training of fashion designers, as forms the criteria of training of competitive specialist, necessary to modern society.

Keywords: *fashion industry, product of fashion industry, fashion product, subject of fashion industry, fashion trend, «mass market», modern technologies of design-activity.*